N°. 292. 1838

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK

NIEUWS-BLAD.

Zaturdag 8 December.

De Uitgevers dezer Courant verzoeken het belanghebbende Publiek, om de te plaatsen ADVERTENTIEN *des morgens vóór tien ure, aan het Bureau te bezorgen, als kunnende die, welke na dien tijd komen, niet meer* in de Courant van denzelfden dag *opgenomen worden.*

FRANKRIJK.

PARIJS, den 5den December.

In de laatste dagen houden de bladen zich bezig met het zoogenaamd bondgenootschap, dat tusschen een deel der doctrinaire partij en de oppositie gevormd is. Heden behelst het *Journal des Débats* daarover weder een artikel, waarin het volkomen het bestaan dier coalitie erkent. Hetzelve neemt tot tekst eene zinsnede, gisteren in eene der oppositie-bladen voorkomende, waarin gezegd werd: » Wanneer de coalitie het getal voor zich heeft, zal het eene meerderheid van tijdsomstandigheden zijn; geen duurzame meerderheid, die aan het bestuur kan blijven. Maar dat men het wèl bedenke, het is daarmede dat men beginnen moet. Door eene meerderheid van tijdsgelegenheid te vormen, verkrijgen wij de middelen voor eene bepaalde en duurzame meerderheid; wij eindigen met de banden te verbreken en de sporen der oude partijen uit te wisschen; wij brengen het gouvernement tot de zijde van de oppositie over.” Het *Journal des Débats* doet opmerken, dat in deze verklaring juist de wensch en de hoop van de oppositie ligt opgesloten; en dat het dit manifest, hetwelk anders, uithoofde van deszelfs onweerhoudenheid, gezegd zou kunnen worden niet tot eene zeer bekwame staatkunde te behooren, [illegible]. » De koalitie — zegt hetzelve verder — [illegible] de vereeniging van ontevredenen en eerzuchtigen van alle kleur, rondom een gemeen middenpunt, namelijk de oppositie der linkerzijde, tegen een' gemeenen vijand, het ministerie; deze coalitie, die wij gelooven dat meer geruchts maakt dan zij te vreezen is, bestaat intusschen op dit oogenblik, zij is eene daadzaak die niet kan betwist worden. Zij die bewilligd hebben om in dit bondgenootschap te treden, zijn niet meer vrij. De verbindtenissen zijn geschreven, het woord is gegeven en aangenomen; over het gemeene plan van veldtogt is beraadslaagd en het is vastgesteld, de zitting is nabij, men bereidt zich tot de worsteling; men moet vooruit.” Intusschen vermeent het *Journal* dat de coalitie van het ministerie niet ernstig te duchten zij. Wanneer de oppositie het zoo ver gebragt had, dat zij zich van hare nieuwe bondgenooten kon ontdoen en gereed stond om zich in het bewind neer te zetten, dan zou het de vraag zijn, of de kamers en het koningschap, en het land daartoe de hand zouden bieden. Het *Journal* denkt, dat deze buitensporige verbindtenis, even als al hetgeen de oppositie in de laatste jaren bedacht, op niets zou uitloopen, of door de wijsheid van het gouvernement zou worden tegengegaan. — Van den anderen kant, wat het genoemde ministerieel blad ook moge zeggen, valt het niet weg te redeneren, dat wanneer de tegenwoordige coalitie bij de aanstaande zitting in de hoofdkwestien, die ter sprake kunnen komen, eensgezind blijft, het ministerie zich bezwaarlijk in het bestuur zal kunnen handhaven; het zou dan ook, in weerwil van den geruststellenden toon door deszelfs orgaan aangeslagen, met ernst bezorgd zijn over de vereeniging der twee tot heden strijdige partijen, en zoeken zich ten minste te versterken door de nuance der heeren *Dupin*, die tot heden geen deel aan de verbindtenis genomen heeft.

— Bij eene dagorder aan de legioenen der nationale garde van de hoofdstad gezonden, is bepaald dat de plegtige begravenis van het lijk des maarschalks *Lobau* op Maandag den 10den dezer zal plaats hebben. De nationale garden zijn ten 9 ure opgeroepen en de stoet zal ten elf ure het plein van het Carrousel verlaten.

De generaal *Jacqueminot* is heden morgen door den Koning ontvangen. Een dagblad beweert, zonder echter eenigen grond daarvan aan te voeren, dat deze generaal gouverneur van de Louvre zou worden, en de generaal *Friant* chef van de nationale garde.

— De generaal *Brayé*, ofschoon niet gevaarlijker, verbeert overigens nog in denzelfden toestand.

— Het *Journal du Havre* beklaagt zich over het groot aantal ongelukken, dat gedurende de jongste stormen op de Noordzee plaats gehad heeft. De fransche handelmarine had een ruim aandeel daarin gehad; zelden had men het verlies van een zoo groot getal schepen in zulk een kort tijdsbestek te betreuren gehad, zoodat het najaar 1838 als een der noodlottigste in de jaarboeken der scheepvaart zou aangeteekend staan.

— Met de gewone correspondentie uit Madrid tot den [illegible] November heeft men de volgende tijdingen ontvangen:

» Wij hebben eindelijk een ministerie, als volgt zamengesteld: Aan het hoofd van de binnenlandsche zaken is de heer *Demendariz*, aan het hoofd van de buitenlandsche zaken de hertog *van Gor*; de heer *Govantedo* is minister van justitie, en de generaal *Alaix* minister van oorlog; voor marine en finantien heeft men nog geen ministers kunnen vinden. De meerderheid van de cortes zal dit ministerie ondersteunen; hetzelve wordt intusschen reeds door den *Eco del comercio* met eene ongeloofljke heftigheid aangevallen.

» De zaken van Andalusie krijgen eene betere houding; men verzekert dat de laatste berigten van daar, de tijding van de ontbinding der junta aanbrengen. Men voegt hierbij, dat er een bevel aan den nieuwen kapitein-generaal van Andalusie is afgegaan, waarin hem belast wordt om de generaals *Cordova* en *Narvaez* voor een' krijgsraad te doen te regt stellen, maar de vraag is of hij het zal kunnen? De gezegde generaals willen zich op de cortes beroepen.

Tusschen de heeren *Isturitz* en *Rina Herrera* is een hevige personele twist gerezen, welke met een tweegevecht zou eindigen. De laatstgenoemde was de aanrander geweest en werd algemeen in het ongelijk gesteld.

— De berigten uit Bayonne tot den 1sten December luiden minder gunstig, dan die uit Sevilie. In [illegible] koningrijk van Arragon heeft zich bepaaldelijk van het gouvernement van Madrid afgescheiden en zich onafhankelijk verklaard. De eerste maatregelen die genomen zijn, zijn krachtig. Eene ligting van 40,000 man is bevolen; alle manschappen van 18 tot 40 jaren moeten de wapenen opvatten; men zal eene contributie van 18,000,000 realen heffen van alle eigenaars die meer dan 40 fr. belasting betalen.” — Wat intusschen deze beide maatregelen betreft, waarschijnlijk zullen dezelve, even als de ligting van Sevilie, slechts op het papier tot stand komen. *Van Halen* had den 26sten ll. met zijn' staf Saragossa verlaten; den vorigen dag was van daar een konvooi levensmiddelen naar het leger verzonden. De gevangen karlistische officier, die naar *Cabrera* was gezonden om verschooning voor de constitutionele gevangenen te bewerken, ten einde de karlistische gevangenen voor wederwraak te bewaren, was te Saragossa teruggekomen; met welken uitslag wist men niet.

— De koers was heden tot rijzing gestemd; bij het einde der beurs was er echter eene verflaauwing merkbaar, en dat wel op het gerucht dat de 2½ pCt. werkelijke schuld ter beurze van Amsterdam den 3den gedaald waren, op de tijding, dat de Pruissische troepen in Limburg en Luxemburg getrokken waren! De notering was heden (5 *December*) 5 pCt. 110,15; 3 pCt. 81,55; Nap. r. 99,60; Sp. Ardoin 16½; Rom. L. 101⅛.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 7den December.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, nam de voorzitter, na de lezing en goedkeuring der notulen, het woord en zeide: » Het strekt mij tot geen gering genoegen, op dezen voor het Vaderland en het Koninklijk geslacht dubbel gedenkwaardigen dag, U Edel Mogenden te kunnen mededeelen, dat bij de kamer is ingekomen eene Koninklijke boodschap, betreffende het ontworpen *huwelijk* van 's Konings geliefden Kleinzoon, Z. K. H. DEN ERFPRINS VAN ORANJE, met H. K. H. Mevrouw de Prinses SOPHIA FREDERIKA MATHILDA, dochter van Z. M. den Koning van Wurtemberg.”

Deze Koninklijke boodschap met het daarbij behoorend ontwerp van wet luidde aldus:

» EDEL MOGENDE HEEREN!

» Het strekt mij tot genoegen, U Edel Mogenden kennis te geven van eene ontworpen huwelijksverbindtenis tusschen mijnen beminden Kleinzoon, den ERFPRINS VAN ORANJE, en H. K. H. Mevrouw de Prinses SOPHIA FREDERIKA MATHILDA, dochter van Z. M. den Koning van Wurtemberg.

» Mij overtuigende, dat deze gewenschte verbindtenis zal bijdragen tot het geluk van mijnen beminden Kleinzoon, en tevens de belangen der Natie zal bevorderen, heb ik gemeend, U Edel Mogenden het bijgaand ontwerp van wet te moeten aanbieden, ten einde deze zaak, waartoe het gemeenschappelijk overleg der Staten-Generaal vereischt wordt, haar beslag kunne bekomen.

» En hiermede, Edel Mogende Heeren! bevelen Wij U in Gods heilige bescherming."

's Gravenhage, 6 December 1838. WILLEM.

WIJ WILLEM, ENZ.

» Allen, enz. — Alzoo Wij in overweging genomen hebben, dat de ontworpene huwelijksverbindtenis tusschen Onzen beminden Kleinzoon den ERFPRINS VAN ORANJE, en H. K. H. Mevrouwe de PRINSES SOPHIA FREDERIKA MATHILDA, dochter van Z. M. den Koning van Wurtemberg, bevordelijk zal zijn aan het geluk van Onzen beminden Kleinzoon en aan de belangen der Natie.

» En hebbende gelet op artikel 13 der grondwet.

» Zoo is het, dat Wij, den Raad van State gehoord en met gemeen overleg der Staten-Generaal, naar aanleiding van het zoo evengemeld artikel der grondwet, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij dezen, Onze toestemming te verleenen tot de Echtverbindtenis van Onzen beminden Kleinzoon den ERFPRINS VAN ORANJE, met Hare Koninklijke Hoogheid Mevrouwe de PRINSES SOPHIA FREDERIKA MATHILDA, Dochter van Zijne Majesteit den Koning van Wurtemberg."

De Kamer begaf zich onmiddellijk in de afdeelingen om dit ontwerp in overweging te nemen.

Ten 1 ure werd de vergadering hervat. Na voorlezing van het toestemmend verslag der centrale afdeeling, werd het bovenstaand ontwerp met eenparigheid van stemmen (48) aangenomen. Hetzelve zal aan de Eerste Kamer worden verzonden.

De zitting werd daarop tot heden geadjourneerd.

— Uit 's Hage schrijft men ons van gisteren:

« Heden wordt de verjaardag van Z. K. H. den Prins *van Oranje*, met de gebruikelijke plegtigheden, het bespelen van het klokkenspel, het uitsteken der nationale vlag van vele openbare en bijzondere gebouwen, en het houden eener groote parade van de bezetting, in deze residentie gevierd. Des morgens was er groot dejeuner bij Z. K. H. den Kroonprins, des middags groot gala-diner ten hove, waarop de ministers en vele hooge en aanzienlijke personen en plaatsbeambten, genoodigd waren.

« Gelijk bevorens was aangekondigd, is heden in de kerk der eerw. paters minderbroeders, in de Casuarisstraat alhier, de plegtige uitvaart gehouden van den hoogeerw. pater *Petrus Jacobs*, provinciaal dier orde, onlangs te Amsterdam overleden. De dienst is daarbij verrigt door Mgr. *Antonucci*, vice-superior der Hollandsche zending, enz. Bij die gelegenheid is, door het zoo goed zamengesteld zangkollegie der bovengenoemde kerk, de beroemde Requiem-mis van *Cherubini* op eene treffende wijze uitgevoerd. Alles was in de kerk derwijze ingerigt, dat aan deze treurige plegtigheid een somber, maar tevens indrukwekkend aanzien werd bijgezet. Eene talrijke schare toehoorders nam er deel aan.

« Heden heeft voor de Eerste Kamer van het provinciaal geregtshof van Holland, onder anderen, het appèl gediend, hetwelk de boekhandelaar *Vervloet* heeft gemeend te moeten instellen tegen het vonnis van de voormalige regtbank van koophandel ter dezer stede van 31 Augustus jl., waarbij dezelve zich competent verklaard heeft, om ten principale regt te spreken in de door den heer *Fievez* tegen gemelden boekhandelaar ingestelde actie, ter zake van het door denzelven uitgeven van het tijdschrift *de Iris*, waardoor, naar de heer *Fievez* beweert, aan zijn eigendom schade wordt toegebragt, weshalve hij vergoeding vordert, enz. Mr. *M. J. van Gigch* heeft het appèl ondersteund; de heer *Fievez* heeft zelf dat appèl betwist en de regtmatigheid van het door de regtbank van koophandel te dezer stede uitgesproken vonnis, trachten aan te toonen. De advokaat-generaal Mr. *Piepers* zal zijne conclusien in de zaak, op den 22sten dezer maand nemen. [Wij hopen op het heden gepleitte nader terug te komen.]

« In den nacht van gisteren is uit het verbeterhuis alhier uitgebroken de beruchte boosdoener *H. Holman*, die zich, sinds zijne jeugd, in handen der justitie heeft bevonden. Sedert geruimen tijd was hij in hechtenis, verdacht van eene inbraak en diefstal op de Lange Beestenmarkt alhier, bij nacht te hebben gepleegd en zich daarbij aan mishandelingen te hebben schuldig gemaakt. Toen hij voor het hof van assises verschijnen zou, heeft hij vlagen van razende krankzinnigheid gegeven, waarop men besloot hem voorloopig in het verbeterhuis te plaatsen. Die krankzinnigheid moet hij tot gisteren hebben volgehouden. Op eene behendige wijze heeft hij weten te ontkomen. Het is te hopen, dat, ten gevolge der waakzaamheid en van den ijver van policie en justitie, deze misdadiger zich weldra weder in derzelver handen zal bevinden."

— Naar men verneemt, zijn de generaal-majoor *Bagelaar* en de majoor *Hasebamme*, die Z. K. H. den Erfprins naar Stuttgart vergezeld hebben, door Z. M. den Koning van Wurtemberg, de eerstgemelde met het grootkruis der Frederiks-orde, de laatstgemelde met het kruis der 3 klasse van de Wurtembergsche kroon-orde, vereerd.

— Het *Handelsblad* bevat heden het volgend schrijven van zijnen correspondent uit 's Hage van den 5den dezer:

» In weerwil van hetgeen men van elders melden moge, alhier vertrouwt men Frankrijks bedoelingen nog niet. *Louis Philips* toont zich wel bereid, genegen om toe te treden tot hetgeen te Londen door de overige vier Hoven is besliste; hij verklaart zelfs dat het tractaat van 15 November geene wijziging, wat het grondgebied betreft, kan ondergaan; maar het fransche kabinet heeft op het oog, om van groot belang, de Hollandsch-Belgische kwestie niet definitief ten einde te brengen, vóór dat de discussie der fransche Kamers, over het adres, is afgeloopen; tot zoo lang zoekt het voorerst de zaak op de lange baan te schuiven. De heer *Molé* vreest, dat de oppositie, die reeds door Ancona's ontruiming dreigt sterk te zullen worden, eene voor zijne ministerie nog gevaarlijker strekking zou verkrijgen, wanneer hij Frankrijks toetreding tot gene schikking der Belgische zaak moest aankondigen, zoo geheel strijdende met den geest, die thans in België heerschende is en waardoor dat land, zoo als het daar heet, zoude worden opgeofferd. Alvorens zich dus van de gevoelens der fransche Kamer overtuigd te hebben, verwacht men niet, dat *Louis Philips* zijne definitieve toestemming geven zal; en tot zoo lang zal dus waarschijnlijk de onzekere staat onzer politieke aangelegenheden nog wel moeten voortduren.»

— Men verneemt, dat de kapitein ter zee *J. C. Rijck*, bij koninklijk besluit van den 27sten November l. tot gouverneur-generaal van Neêrlands West-Indië benoemd, met den rang van schout-bij-nacht, niet vóór den 15den Februarij aanstaande, naar zijne bestemming zal vertrekken.

— Te Groningen is den 30sten ll. van de Noordwerf, van den scheepsbouwmeester *H. J. Limborgh*, met het beste gevolg van stapel geloopen, het barkschip *Adolph van Nassau*, groot 400 tonnen, bestemd voor de vaart op de Oost-Indiën, zijnde dit het derde voor die vaart gebouwde schip, hetwelk sedert 1837 van de genoemde werf is te water gelaten.

— Uit Petersburg wordt, van den 24 der vorige maand, gemeld, dat de Newa zich den vorigen dag had vastgezet, zoo zelfs, dat voetgangers het ijs ongehinderd konden passeren. Sedert 1759 was de rivier zoo vroeg in het jaargetijde niet toegevroren.

— De Javasche Courant van den 8 augustus, behelst een besluit van Zijne Exc. den gouverneur-generaal, van den 6den dier maand, waarbij bepaald wordt, dat het korps officieren der militaire administratie bij de landmagt van Nederlandsch Indië zal zamengesteld zijn uit intendanten der 1ste klasse, geassimileerd aan den rang van kolonel; en der 2de klasse, aan dien van luitenant-kolonel; uit onder-intendanten der 1ste klasse, aan dien van majoor, en der 2de klasse, aan dien van kapitein; uit adjunten, aan dien van 1sten luitenant; aspiranten, aan dien van 2den luitenant; betaalmeester der 1ste klasse aan dien van kapitein, van de 2de klasse aan dien van 1sten luitenant, en uit aspirant-betaalmeester aan dien van 2den luitenant; zullende de intendant der 1ste klasse, die als chef der militaire administratie optreedt, gedurende de uitoefening dier functien den titel voeren van hoofd-intendant.

De belgische vertegenwoordigers hebben eergisteren de discussien over het budget van de middelen aangevangen. Verscheidene leden, zoo als de heeren *Mast de Vries*, *Eloy de Burdine*, *Seron* en *Verdussen* hebben zich verzet tegen de 15 additionele centimes, die door het bewind later zijn aangevraagd, en welke de centrale sectie voorgesteld heeft aan te nemen. Zij wilden het bewind de middelen niet weigeren, waar hetzelve die voor de verdediging des lands mogt noodig hebben, maar wenschten dat de hoofdstukken waarop men de additionele centimes wilde toepassen, vooral de grondbelasting, niet meer bezwaard wierden. De heer *Mast de Vries* wilde dan eene andere verdeeling: dat men de grondbelasting met 10 centimes, de personele belasting met 5 en den accijns op sterke dranken met 10 cent. bezwaarde; de heer *de Burdine* wilde de gevraagde verhooging geheel op andere artikelen overgebragt hebben. De heer *Verdussen* stelden voor, om liever 4 of 5 millioenen schatkistbons meer uit te geven, dan eene verhooging der belastingen. De discussie is tot gisteren uitgesteld.

In den aanvang der zitting werd een vijftal wetsontwerpen door den minister van finantien ingediend, en eene door den minister van binnenlandsche zaken, die wel de belangrijkste is. Volgens dit ontwerp zouden de tarwe en rogge tot den 15den Augustus 1839 vrij van regten in Belgie kunnen ingevoerd worden, en de uitvoer tot dat tijdstip verboden zijn. De aanleiding tot dit ontwerp is in den steeds hooger stijgende prijs van het brood gelegen, en steekt dus wel af met de onlangs nog van de zijde van het bewind gegevene verzekering, dat de graanprijzen en gevolgelijk die van het brood niet hooger zouden gaan.

— Het brusselsch dagblad *l'Emancipation* over de nota sprekende die het gerucht gewild heeft dat van wege Pruissen is uitgegaan, en welke de verklaring hield, dat deze mogendheid in geene verandering van de bepalingen van het grondgebied bewilligen zou, zegt, niet te willen beweren, dat Pruissen geene nota betrekkelijk de hollandsch-belgische kwestie zou hebben ingezonden, maar dezelve had

volgens dat blad zich zoover niet uitgestrekt als het openbaar gerucht daarvan had opgegeven.

Het brusselsch Handelsblad vermeent daarentegen, op grond van deszelfs bijzondere tijdingen uit Parijs en Londen, dat het kabinet der Tuilerien in de hollandsch-belgische aangelegenheid zou toegegeven hebben, en dat welonderrigte lieden te Parijs bevreesd waren, dat de duitsche bondstroepen, inzonderheid de Pruissische, in het Limburgsche en Luxemburgsche trokken, zonder dat de fransche troepen zich bewogen. Intusschen ontbreekt het *Journal du Commerce* het vertrouwen, om voor deze zijne berigten in te staan.

Volgens hetzelfde blad was er gisteren morgen weder een soort van paniek te Brussel ontvangen, hetwelk de aanstaande schikking wederom een stap nader bragt.

— Ter Antwerpsche beurs van gisteren (6 *December*) werd genoteerd: Belg. 100⅝; O. Met. 107¼; Sp. Ardoin 16⅝; Nap. r. 93½; Rom. L. 102; Certif. te Antw. 100¾; Wissel op Amst. drie achtste pCt. verl. pap.; ½ pCt. verl. k.; op Rott. ½ pCt. verl. pap. en kort.

De Engelsche dagbladen, tot den 5den bevestigen de gisteren door ons [illegible] medegedeelde tijdingen uit Mexiko, met bijvoeging dat [illegible] aanval der Franschen op St. Jean d'Ulloa te [illegible].

Omtrent den nieuwen opstand in Kanada heeft men uit de dagbladen van New-York tot den 17den en van Kanada tot den 18den vernomen, dat er den 8sten reeds een ernstig gevecht te Oledtowne op de Amerikaansche grenzen had plaats gehad. De koninklijke troepen werden door den kolonel *Taylor* en de opstandelingen door zekeren Dr. *Nelson* aangevoerd. De laatstgenoemden hadden, na twee en een half uur strijdens, de neerlaag geleden en een 60tal dooden op het slagveld achtergelaten.

De tegenwoordige militaire bevelhebber sir *J. Colborne* heeft een drietal proclamatiën tot beteugeling van den opstand afgevaardigd en is zelf naar het tooneel van den opstand met de beschikbare troepen vertrokken.

— Den 4den stonden te Londen, de 3pCt. gecons. 93⅝; Ned. 2½ pCt. 54¼; dito 5 pCt. 100⅝; Spanje, Ardoins 16½; Uitgest. 7; Portugal 20; Braz. 77½.

HANOVER.

Toen zich te *Weenen* op den 25 november 1819 een ministercongres vormde, om te handelen over de regeling en afbakening der [illegible] voor de staten die tot het Duitsche Bondgenootschap [illegible] een einde te maken aan de nog twijfelachtig geblevene punten, rakende de binnen- en buitenlandsche betrekkingen van Duitschland; en na gedurende zes maanden gedelibereerd te hebben, werd eindelijk de bekende Weener-slotakte van 15 mei 1820 vastgesteld, en werd het besluit, op den 8 junij 1820 te Frankfort, *als algemeene wet binnen het Duitsche Staten-verbond*, vervat in vijf en zestig artikelen, afgekondigd. Wanneer die wet in het eerste artikel verklaart, dat dit verbond *overeenkomstig het regt der volken* is daargesteld, ter bewaring der onafhankelijkheid en onschendbaarheid van de in hetzelve begrepene staten, en tot behoud der in- en uitwendige veiligheid van Duitschland; dan waarborgt dat verbond niet alleen de onderling verbondene krachten, maar tevens geheel Europa, dat hetzelve geen ander doel en geen andere strekking hebben kan, dan om deze orde, onderlinge sterkte en duurzaamheid te verkrijgen; daar toch een *met het volkenregt overeenkomstig* verbond, wel geene andere strekking mag geacht worden te hebben, dan die met die bedoelingen en dat regt der volken ten volle strooken. Als het tweede artikel van die akte luidt: » Dat dit bondgenootschap bestaat in zijn inwendig, als eene gemeenschap van zelfstandige, onderling onafhankelijke staten, *met wederzijdsche gelijke verdragsregten* EN VERDRAGSPLIGTEN; maar in zijn uitwendig als eene in staatkundige eenheid verbonden gezamenlijke magt," dan volgt daaruit, dat de leden van het bondgenootschap ook pligten erkennen, pligten te betrachten hebben, in vergelding van *de regten* welke het bondgenootschap aan elken deelgenoot toekent; en dan rijst de vraag, kan de koning van Hanover weigeren te voldoen aan de uitnoodiging van de bondsvergadering, om over de hangende geschillen, wegens het al of niet regtmatig opheffen der constitutie van 1833, zich te verklaren en de door hem genomene maatregelen te regtvaardigen. Intusschen schijnt het, dat de koning van Hanover, zich uitgenoodigd vindende, om aan de bondsvergadering rekenschap te geven van de aanleiding der onrusten en spanning der gemoederen welke in deszelfs staten plaats hebben, zich verheven acht, boven het regt der volken; want hij schijnt zich ongehouden te verklaren, om te beantwoorden eene ernstige nota, deswegens door de bondsvergadering aan hem ingediend. Nogtans komt het ons voor, dat het artikel 2 der algemeene bondswet duidelijk genoeg gesteld is, om hem die verpligting op te leggen; te meer, daar volgens het zevende artikel, de bondsvergadering *het verbond in zijn geheel* vertegenwoordigt, en deszelfs bestendig orgaan van deszelfs willen en handelen is; zoodat de koning van Hanover inderdaad zich niet verantwoordt, dan voor zijne mede bondsleden, en krachtens de bondsakte, die, naar luid van artikel 3, het *grondverdrag en de eerste grondwet van dat bondgenootschap is*. Maar vraagt dan de bondsvergadering iets onwettigs? Wel is waar, houdt artikel 25 in, dat aangaande de inwendige aangelegenheden, in de bondsstaten de slotakte bepaalt, dat de handhaving der binnenlandsche rust en orde aan de regeringen alleen staat; nogtans houdt dat artikel tevens, dat als *uitzondering* geldt het geval *van wederspannigheid der onderdanen tegen de regeringen*, een gevaarlijk oproer of gevaarlijke bewegingen in verscheidene verbondsstaten. En wie zal nu ontkennen, dat er inderdaad in Hanover eene wederspannigheid der onderdanen tegen de regering bestaat; eene wederspannigheid, die haar oorsprong heeft, niet uit ongeduurigheid of omwentelingszucht der onderdanen; maar uit eene zucht en liefde tot regt en orde, en uit gehechtheid aan zoodanige instellingen als de verbondsakte als wettig erkent. Heeft nu het 56ste artikel gewaarborgd, dat de bestaande, dat is, tijdens de uitvaardiging der akte bestaande, of de sedert wettelijk ingevoerde landbondsche inrigtingen alleen kunnen veranderd worden door grondwettige middelen, en valt niet te ontkennen dat de constitutie van 1833 bij de troonsbeklimming van koning Ernst August in volle en erkende werkzaamheid bestond, en dat de opheffing der staatsregeling door de eenzijdige handelwijze des konings oorzaak is van de staatsgeschillen die in dat koningrijk in onrust houden; en heeft voorts artikel 54 aan de bondsvergadering de verpligting opgelegd, om te waken dat in alle verbondsstaten landstendische inrigtingen plaats vinden, namelijk zoodanige inrigtingen die *jure* en niet *facto onius* zijn tot stand gebragt, of door *geweld* opgelegd; dan zal, bij het bestaan van artikel 26 (aan het slot) de koning van Hanover niet voegzaam kunnen weigeren, om aan den wensch der Bondsvergadering gehoor te geven, en zijnen willekeurigen maatregel, hoe dan ook, te vergoelijken; altijd zal daaruit dat goede voortspruiten, dat uit den tegenwoordigen verkrachten regtstoestand eene verbeterde orde zal geboren worden; omdat men mag vertrouwen, dat de Bondsvergadering wel het hare zal toebrengen, om zulke elementen van onrust en spanning in Duitschland te weren.

BOEKBESCHOUWING.

NIEUWE SENTIMENTEELE REIZEN. Uit het Hoogduitsch van Ludwig Rellstab, *schrijver van* 1812, *enz. enz. in drie deelen; 1ste en 2de deel.* Zalt-Bommel, bij Joh. Noman en Zoon. 1838. Gr 8°. Prijs *f* 4,80

De heer F. van Teutem te Utrecht heeft de vertaling bezorgd van dezen oorspronkelijk Duitschen roman; indien namelijk een doorgaand zedekundig en met opmerkingen vervuld boek, waarvan de omkleeding slechts het werk van verbeelding is, alzoo behoort genoemd te worden: Onder den titel van *Nieuwe Sentimenteele Reizen*, geeft de schrijver hier vele verhalen die wedijveren in smaakvolle keuze, in geestigheid en in nuttige strekking. Onzes oordeels, houdt de vertaler te regt, het werk in zijn geheel voor geestvol en onderhoudend. Ja, ook wij vonden daarin, bij eenen wezenlijken omvang en eene groote diepte van menschen- en wereldkennis, niet slechts veel fijn vernuft, maar ook veel waar en zuiver gevoel, waardoor de aan het werk gegeven naam regt gepast mag genoemd worden. Wij hebben met genoegen den schrijver in zijne verhalen gevolgd, en meermalen hulde toegebragt aan zijne fijngevoeligheid, die een goed hart in hem verraadde. Ten proeve van dit aanbevelenswaardig werk, hetwelk opgeluisterd wordt door een regt lief vignet, kiezen wij uit het eerste deel eenige regelen, uit het zoo eenvoudig schoon verhaal, *de blaauwoogige Maria*. Het is eene episode in het hoofdstuk *het ontbijt*, die natuurlijk is aangebragt en waarna het hoofdstuk wederom zoo geleidelijk vervolgd wordt, dat indien het niet te groot ware, het wel een plaatsje in ons dagblad verdiende. Om bewijs te geven van stijl en inhoud, willen wij hier eenige regelen ten slotte laten volgen:

» Nog één uur van kloppend verlangen, en de oever is bereikt. Eindelijk legt eene loodssloep bij haar aan om haar over te nemen.

» Hoe heet het schip, dat hier gestrand is?" riep Maria met levendigen angst haar toe.

» *Concordia*," antwoordde de loods bedaard en strekte de hand tot haar uit naar boven, om haar, bij het nederklimmen van haar boord in de sloep, op het trapje behulpzaam te zijn.

Doch Maria stond strak en stijf, als een marmerbeeld; zij bewoog wel de lippen tot eene vraag, maar zij had geene kracht meer om nog eenen klank uit de versteende borst te scheppen. De loods raadde haar.

» De manschappen zijn alle gered geworden!"

Een luide schreeuw gaf Maria lucht; levensgloed vloog ijlings, als door eenen bliksemstraal op nieuw ontstoken, over hare wangen.

» Zijn gered, op één na," ging de loods met een duister voorgevoel langzaam voort. » Hoort gij de klok van *Ritzebüttel* daarover niet? Juist begraven zij hem. Het was de stuurman."

» Paul!" ontrukte de kreet van doodsangst aan Maria's borst, en zij lag ademloos op den grond gezonken.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (6 December) waren genoteerd: Ned. 2½ pCt. 53½, drie achtste, negen zestiende, zeven zestiende, ⅜; dito 5 pCt. 100½, Kansbill. 23¾, ⅝, ¾, 23 dertien zestiende; Amort. Syndk. 4½ pCt. 98¾, 9⅛, ⅝; dito 3½ pCt. 78¾, ⅞; Handelm. 174⅝, 175¼, ⅞, ½; 5 Indie 5 pCt. 98¾; Rijn-Spoorweg 102½; Ardoins 16¼; Columb. 16¾.

*** Amsterdam, den 5den December 1838. Heden beviel zeer voorspoedig van een ZOON, Vrouwe A. A. M. VAN HAEFTEN, geboren Roos.

*** Heden werd ik bitter bedroefd, daar het Gode behaagde mijnen dierbaren Echtgenoot, REINIER VAN DEN BROEK, Predikant alhier, in den ouderdom van 69 jaren, door eene beroerte te doen bezwijken. Zijne Kinderen en Betrekkingen, gelijk ook zijne Gemeente, beweenen met mij het verlies des waardigen mans, die nu rust van zijnen arbeid, en gelijk ik hopen mag is ingegaan tot eene eeuwige vreugde.

Zevenbergen, J. M. BRANDT,
4 December 1838. Wed. VAN DEN BROEK.

Eenige Kennisgeving.

HOLLANDSCHE SCHOUWBURG.

De Tooneellisten onder de Directie van L. T. J. ROSENVELDT, oud Lid en Eerste Komiek van den Koninklijken Schouwburg, te *'s Gravenhage*, zullen de eer hebben te Vertoonen, op *Zaturdag* den 8 *December* 1838: *DE VERWARRING*, Blijspel in 5 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van Kotzebue. Na hetzelve: DE SNIJDER EN ZIJN ZOON, Blijspel in 2 Bedrijven, naar het Hoogduitsch van Elsz.

Aanvang ten *zes* ure. De Plaatsen kunnen besproken worden op den Speeldag, van 's morgens *tien* tot 's namiddags *twee* ure, mits betalende *tien* Cents Entré voor elke Plaats.

NB. Er zal voor eene behoorlijke verwarming der Zaal gezorgd worden.

*** Mr. L. BEENS, Notaris te *Breda*, zal, voor zijne principalen, op Donderdag den 13 December 1838, des namiddags ten *drie* ure, in het Koffijhuis van J. JONKERS, in de Katerstraat te *Breda*, publiek Veilen, en 14 dagen daarna finaal

VERKOOPEN:

1ste Koop. Een perceel WEILAND, gelegen in het *Hooghout*, onder *Teteringen*, bij het Kadaster bekend Sectie D., N°. 311, voor BOUWLAND, groot een Bunder, 28 Roeden en 80 Ellen. — Aan te vaarden bij het geven van den finalen slag.

2de Koop. Een perceel WEILAND, gelegen als voren, bij het Kadaster bekend Sectie D., N°. 318, voor BOUWLAND, groot twee Bunders en 61 Roeden. — Aan te vaarden bij het geven van den finalen slag.

Alles breeder bij gedrukte Billetten omschreven en nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van gemelden Notaris.

De Notaris DE BIE, residerende te *Gastel*, in de Prov. *Noord-Braband*, is van meening, op Dingsdag den 11 December 1838, des middags ten twaalf ure, in de Herberg *Bellevue*, te *Gastel* voornoemd, in het openbaar ten Verkoop aan te bieden:

Twee schoone welgedresseerde RUIN-RIJ-PAARDEN, waarvan het eene ook voor het Rijtuig is gebruikt; voorts eene schoone gele, zoo goed als nieuwe, CARICLE, met groot linnen Overtrek, een volledig HAAMTUIG, HOOFDSTEL, ZWEEP, enz., alles toebehoord hebbende aan wijlen den Wel-Ed. Gestr. Heer DE JONQUIERE, in leven Ridder der Militaire Willems-Orde, Ritmeester bij de Afdeeling Kurassiers N°. 1. Zijnde dit alles van heden af te zien, en daaromtrent bij den Notaris voornoemd nadere inlichting te bekomen.

Voor het Rijk.

AMORTISATIE-SYNDICAAT,

Administratie der Domeinen, Wegen, Vaarten, enz.

EERSTE RESSORT.

De AGENT van het Domein te *Klundert*, zal, publiek, al of niet in tegenwoordigheid van den Heere Inspecteur der Domeinen, en ten overstaan van den Heere Burgemeester der Gemeente *Zwaluwen*, op den 28 December 1838, des voormiddags ten tien ure, ten huize van CORNELIS B. BROERE, in de *Lage Zwaluwe*,

AANBESTEDEN:

Het MAKEN en BOUWEN van een geheel NIEUW HUIS, SCHUUR, BAKKEET, KAPSCHOEN en MELKHUIS, op de Domaniale Hoeve genaamd *'s Heerenhuis*, onder de *Lage Zwaluwe*.

Alles nader omschreven in het Bestek, zoo ten Kantore van den Agent van het Domein *te Klundert*, als ter Secretarie van de *Klundert* en op de *Hooge Zwaluwe*, en ten huize van bovengenoemde CORNELIS B. BROERE ter lezing liggende; terwijl ook nadere onderrigting te bekomen is, bij den Agent voornoemd, en bij den Opziener J. LUGTEN, te *Terheyden*, welke daags voor de besteding de noodige aanwijzing in loco doen zal.

Klundert, den 31 December 1838.

De Agent voornoemd,
L. H. BLISTERBORGH.

*** Bij L. SCHIERBEEK, te *Leeuwarden*, is gedrukt en alom verzonden:

I. HANDBOEK TER ERKENNING EN GENEZING DER KINDERZIEKTEN, *benevens de Physiologie, Psychologie en Diaetetische behandeling des Kinds*; van Dr. J. C. G. JÖRG, vertaald uit het Hoogduitsch naar de tweede, vermeerderde en verbeterde uitgave, door B. B. DE BOER, Med. Chir. et Art. Obstetr. Doct., eerste deel. De prijs is *f* 3,90.
Het tweede en laatste zal zoo spoedig mogelijk volgen.

II. De GODGELEERDHEID EN DE OMWENTELING, eene beschouwing van den invloed der hedendaagsche vorderingen in de Godgeleerde Wetenschappen op den staatkundigen en zedelijken toestand der Volkeren, van Dr. K. G. BRETSCHNEIDER, vertaald en met aanmerkingen vermeerderd door H. NIEUBUUR FERF. De prijs is *f* 2,40.

III. OVER DE GEVANGENISSEN IN NEDERLAND, door L. G. BOURICIUS, Lid der Commissie van Administratie over de Gevangenissen, te Leeuwarden. De prijs *f* 1.

IV. Narigten, betreffende de ontdekking van Amerika in de tiende eeuw. Naar het Deensche van C. C. RAFN, door M. HETTEMA. De prijs is 40 Cents.

V. Prospectus van een Werk, getiteld: Militaire Welsprekendheid, of de kunst om op den Soldaat te werken.
Het welk reeds is vereerd met de deelneming van H. K. H. den Prins van Oranje, en Prins Frederik der Nederlanden, benevens vele H. H. Officieren van hoogere en lagere rangen.

*** Bij den Boekhandelaar A. KLOOTS, te *'s Gravenhage*, wordt uitgegeven en is bij de Uitgevers dezer Courant en verder alom verkrijgbaar gesteld:

TOT BOEKGESCHENKEN.

I. JACOB SIMONSZ. DE RIJK, een voorbeeld van ware Vaderlandsliefde, door W. Plokker. Met platen, in kl. 8°. *f* 1,20.

II. MERKWAARDIGE VOORBEELDEN VAN WIJSHEID, KINDERMIN, KRIJGS- EN BURGERDEUGDEN UIT DE GESCHIEDENIS. Vrij naar het Fransch, door T. van Spaan. Met platen, in kl. 8°. . . . . *f* 1,20.

III. L'AMI DES PETITS ENFANS, ou contes de Berquin, Campe et Blanchard, met platjes, in kl. 8°. . . . . *f* 0,90.

TOT GEZELSCHAPPELIJK VERMAAK.

IV. *F. STEIN*, BEKNOPTE HANDLEIDING TOT HET SCHAAKSPEL . . . . *f* 0,60.

V. BEKNOPT OVERZIGT VAN HET PIKETSPEL, *gevolgd door eenige korte lessen in het* WHISTSPEL . . . *f* 0,25.

VI. BEKNOPTE VERKLARING VAN HET OMBRE- EN QUADRILLE-SPEL . . . . *f* 0,15.

Nog wordt door denzelven uitgegeven:

VII. HENRI PERCY, Graaf van *Northumberland*. Uit de Geschiedenis van *Engeland* in de zestiende eeuw. Naar het Fransch van Mevrouw de Prinses van Craon. Twee deelen in gr. 8°. *met Titel en Vignet* . . . . . . *f* 4,80.

VIII. BIJDRAGE TOT DE GESCHIEDENIS VAN DE BOUWKUNDE DER MIDDELEEUWEN, OF HANDLEIDING TOT DE GESCHIEDENIS DER GOTHISCHE BOUWORDE. Door W. C. Thomassman. In gr. 8°., *met Platen* . . . . . *f* 2,40.

*** De Boekverkoopers, Gebr. VERMANDE, te *Hoorn*, hebben uitgegeven en alom verzonden:

ALMANAK

VOOR HOLLANDSCHE BLIJGEESTIGEN,

voor 1839.

Met Platen. De prijs is 60 Cts. In Carton en Koker, verguld op snede . . . . *f* 1,20.

Bovenstaande ALMANAK is tevens verkrijgbaar bij de Uitgevers dezer.

*** Men leest in de *Gazette des Hopitaux* (Deel 12, N°. 83) dat twee ƒ drie lepels *Siroop van* JOHNSON, in een weinig warm water ontbonden, voldoende zijn om de hardnekkigste Verkoudheden te verzachten, en den voortgang der catarrhale ongesteldheden tegen te gaan. Depôts: te *Amsterdam*, bij MASSIGNAC, Halvestraat N°. 165; *'s Hage*, bij MOLTON en ZOON, Depothouders; te *Rotterdam*, bij LOSEL KORSTMAN; te *Breda*, bij VAN DEN GOORBERGH; te *Leiden*, bij ZINER, Confiseur; te *Utrecht*, bij REIJSER; te *'s Bosch*, bij WELSCH; te *Dordrecht*, bij VAN GOUDOEVER.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.